

Toimenpideohje invasiivisten A-streptokokkiepidemioiden ehkäisemiseksi

Suomessa ja myös Lapin sairaanhoitopiirissä on tavattu tavanomaista enemmän invasiivisia A-streptokokin aiheuttamia vakavia infektioita. Vakaville A-streptokokki-infektioille on tyypillistä, että ne aiheuttavat epidemia-aaltoja.

Potilasta hoitava yksikkö antaa invasiivista A-streptokokki-infektioita sairastavan potilaan lähikontakteille käsihygieniapastusta ja tietoa A-streptokokki-infektion oireista. Jos lähikontaktilla ilmenee A-streptokokki-infektioon viittaavia oireita (esim. nielutulehdus, märkärupi, perianaalidermatiitti, vulvovaginiitti), ohjataan hänet hakeutumaan tutkimuksiin ja hoitoon perusterveydenhuoltoon tai oireiden vaikeusasteen mukaan perusteltuun terveydenhuollon päivystyspisteeseen. Lääkärin suorittaman tutkimuksen lisäksi oireiselta lähikontaktilta otetaan nieluviiljelynäyte ja bakteeriviljelynäyte kliinisestä infektiotokuksesta. Nieluinfektio tai lievä iho- ja pehmytkudosinfektio hoidetaan penisilliinillä avohoidossa, vakavammat infektiot taudinkuvan mukaan.

Lähikontaktiksi luokitellaan sairastumista edeltävän viikon ajalta seuraavat henkilöt:

- asuu samassa taloudessa
- on yöpynyt samassa asunnossa
- on muutoin ollut läheisessä fyysisessä kontaktissa (suutelu, seksikontakti)
- on viettänyt yli 24 tuntia samassa tilassa

Invasiivisiin infektioihin voi liittyä sekundaaritapauksia perheissä ja laitososuhteissa. Lähikontaktin riski saada invasiivinen tauti on seuraavan kuukauden aikana 19–200 kertaa suurempi kuin muun väestön. Invasiivisille A-streptokokki-infektioille altistavia tekijöitä ovat yli 65 vuoden ikä, vastustuskykyä heikentävä lääkitys, pistettävien huumeiden käyttö, ihosairaus, vastikään tehty kirurginen operaatio, lapsivuode, alkoholismi tai muu vakava perussairaus.

A-streptokokki on grampositiivinen ketjukokki, jota esiintyy oireettomien lasten (20-25%) ja aikuisten (2–5 %) nielussa. Tavanomaisin A-streptokokin aiheuttama infektio on nielutulehdus. Jos A-streptokokki kasvaa verestä tai muusta normaalisti steriilistä neste- tai kudospöyttestä tai sen aiheuttamaan infektioon liittyy toksinen sokkioireyhtymä (Streptococcal Toxic Shock Syndrome, STSS), tauti luokitellaan invasiiviseksi A-streptokokki-infektioiksi.

[THL:n uutinen: Vakavia A-ryhmän streptokokki-infektioita runsaasti](#)

Markku Broas
Infektiolääkäri

Matias Ahlsved
Hygieniahoitaja

Jakelu: LSHP:n tartuntatautien johtoryhmät, ylilääkärit, osastonhoitajat, shp:n johtaja, johtajaylilääkäri, hallintoylihoitaja